

Kilencven éve hunyt el Rejtő Sándor

Kutasi Csaba

1853-ban született és 90 éve, 1928-ban hunyt el *Rejtő Sándor*. Gyermekkorában apja posztógyárában dolgozott. A Budapesti Műszaki Egyetemen nyerte el 1877-ben az elsőként szerzett gépészmérnöki oklevelet. Ezt követően két évig külföldön a német, francia és angol textilipar tanulmányozta. 1882-ben kinevezték a Baross Gábor által felállított Iparfelügyelőség iparfelügyelőjének.

1886-ban műegyetemi magántanár lett, 1888-ban a Mechanikai Technológia tanszék helyettesítő tanára, majd 1891-ben a Mechanikai Technológia tanszékvezető tanára volt. 1901–1902-ben a Királyi József Nádor Műegyetem Gépészmérnöki Karának dékányi, 1920–1921 között a Műegyetem rektori tisztét töltötte be.

Részben saját tervezésű eszközökkel létrehozta a Mechanikai Technológiai Intézet anyagvizsgáló laboratóriumát. Ezt a későbbi „Gillemot-tanszék” elődjeként tekintik. (Gillemot László Kossuth díjas gépészmérnök, anyagtudós volt, a BME mechanikai technológiai tanszékének egykori vezetője.)

Rejtő Sándor alapította a Magyar Anyagvizsgálók Egyesületét, kiadta és szerkesztette az egyesület közlönyét. A Nemzetközi Anyagvizsgálók Egyesületének kongresszusain mindig aktívan részt vett. A nemzetközi szervezett 1912. évi New York-i kongresszusán tiszteletbeli elnök volt. 1912-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező, majd 1923-ban rendes tagja lett, ahonnan a rangos Rákosi Jenő-díjat kapta tevékenysége elismerésül.

1927 őszén a Királyi József Nádor Műegyetem – oklevele elnyerésének 50 éves jubileuma alkalmából – arany diplomában részesítette, és egyidejűleg kormánykitüntetéssel ismerték el munkásságát.

Előadási jegyzetei alapján született az 1920-as években 4 kötetes fő műve, *Az elméleti mechanikai technológia alapelvei* címmel. Ennek 4. kötete 1923-ban jelent meg és a textiltechnológiával foglalkozik.

Munkásságát számos elismeréssel jutalmazták. A Magyar Mérnök és Építészegylet 1897-ben Hollán-díjjal, majd 1916-ban egyesületi aranyéremmel jutalmazta publikációit. Fő tudományterülete mindvégig az anyagvizsgálat volt.

Nevét viseli az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kara. Az egykor nagy hírű győri textilipari technikumot, ill. szakközépiskolát is róla nevezték el. Az 1991-ben alapították a Rejtő Sándor Pro Technológia a Könnyűiparért elnevezésű alapítványt a fiatal szakemberek támogatására.

Számos alkotása közül többek között a Rejtő-féle vízszintes szövetszakítógépet még a közelmúltban is használták, a Rejtő féle – pamutfonalak sodratszám meghatározására vonatkozó – képlet mindmáig ismert. A Révai Nagy Lexikona (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság kiadása Budapesten, 1925-ben) textil- és papíriparral foglalkozó részeit ő írta gazdag ábranyaggal illusztrálva.